

надає соціальні послуги, тобто компанії направляють десять або п'ятнадцять відсотків зароблених грошей на соціальну допомогу, а все інше в виробництво. На Україні є яскраві приклади соціального підприємництва, в яких всі зароблені кошти йдуть на доброчинність або волонтерство або на надання соціальної допомоги. Яскравими прикладами можуть послужити компанії Соціальна пекарня «Горіховий дім» (Львів) – направляє 40% прибутку на соціальні проекти Фонду Горіховий дім, зокрема на утримання Центру інтегральної опіки для жінок, які опинилися у кризових ситуаціях та Громадський ресторан UrbanSpace 100 (Івано-Франківськ) – 80% прибутку ресторану направляється винятково на реалізацію громадських проектів у Івано-Франківську [3].

**Основні висновки.** Сучасні представники соціального підприємництва в Україні все ще знаходяться на початкових етапах їх формування і не завжди можуть оцінюватися як повноцінні соціальні підприємства, але виходячи з досвіду країн із розвинутою економікою соціальне підприємництво називають еволюцією бізнесу або навіть революцією для неприбуткової діяльності. Сучасний стан економіки України і політична ситуація в країні створюють додаткові причини для активізації соціальних ініціатив.

#### **ЛІТЕРАТУРА**

1. Гулевська-Черниш А. Соціальне підприємництво: європейський зліт vs український реалізм. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://dt.ua/SOCIUM/socialne-pidpriyemnictvo-yevropeyskiy-zlit-vs-ukrayinskiy-realizm-272250\\_.html](https://dt.ua/SOCIUM/socialne-pidpriyemnictvo-yevropeyskiy-zlit-vs-ukrayinskiy-realizm-272250_.html)
2. Смагліи К. Чи потрібен Україні закон про соціальне підприємництво? / К.Смагліи – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://socialbusiness.in.ua/index.php/novyny/v-ukraini/135-chy-potriben-ukraini-zakon-pro-sotsialne-pidpriyemnytstvo>.
3. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. – К: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017 – 188 с.

**Олександр Сафонцев,**  
студент 2 курсу  
гуманітарно-економічного факультету  
Наук. керівник: **І. С. Ладунка,**  
к. екон. н., доцент (БДПУ)

#### **МЕТОДИ ОЦІНКИ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ТА ЇХ АМОРТИЗАЦІЯ**

Інтелектуальна власність на початку ХХІ ст. стає визначальним ресурсом для ефективного розвитку економіки. Кращі економічні результати в діяльності підприємств досягаються тепер в першу чергу на основі інформації і знань. У порівняно недавньому минулому в періоді першої промислової революції основними ресурсами для розвитку були сировинна база і робоча сила. Тепер вони стають необхідними, але невизначені ресурсами.

Нематеріальні активи це – нематеріальні об'єкти, що включаються в активи підприємства які вимагають поступової амортизації протягом строку їх використання. Це витрати підприємств довгострокового періоду в господарській діяльності, що приносять дохід: права користування земельними ділянками, природними ресурсами, патенти, ліцензії, ноу-хау, програмні продукти і привілеї, організаційні витрати, торгові марки і товарні знаки.

Вартісній оцінці нематеріальних активів та їх амортизації останнім часом приділяється чимало уваги вітчизняними та зарубіжними науковцями.

Специфіку нематеріальних активів як суперечливої частини майна підприємства відображують особливості їхньої оцінки. Складність вартісної оцінки нематеріальних активів зумовлено: різноманітністю об'єктів інтелектуальної власності, кожний з яких за законом має бути оригінальним; різними способами їхньої появи на підприємстві; різними формами їхнього практичного використання на підприємстві; імовірнісним характером отриманих результатів вартісної оцінки.

Оцінка вартості нематеріальних активів проводиться в певній послідовності і включає такі етапи: обчислення нематеріальних активів, правова експертиза, з'ясування типу вартості, що визначається і вибір відповідного методу оцінки вартості, формування інформаційної бази для проведення оцінки.

Для оцінки нематеріальних активів в основному застосовуються такі методи: розрахунок вартості гіпотетичного роялті або орендної плати, які користувач нематеріального активу мав би в іншому випадку виплачувати законному власнику нематеріального активу дисконтування (капіталізація) переваги в доходах (грошових потоках) дисконтування (капіталізація) економії витратах.

Нарахування амортизації нематеріальних активів (крім права постійного користування земельною ділянкою) здійснюється протягом строку їх корисного використання, який встановлюється підприємством/установою (в розпорядчому акті) при визнанні цього об'єкта активом (при зарахуванні на баланс).

Нематеріальні активи з невизначеним строком корисного використання амортизації не підлягають. До нематеріальних активів з невизначеним строком корисного використання належать ті, щодо яких підприємством / установою не визначене обмеження терміну, протягом якого очікується збільшення грошових коштів (або їх еквівалентів) від використання таких нематеріальних активів.

Відносно нематеріальних активів можуть застосовуватися такі методи нарахування амортизації: лінійний; пропорційний обсягу виробленої продукції; метод зменшеного залишку.

Нематеріальні активи, за якими проводиться погашення вартості лінійним методом, тобто рівномірно по часу, переносять свою початкову вартість на витрати виробництва або звернення за нормами, що визначаються організацією виходячи з встановленого терміну їх корисної дії.

В основу пропорційного методу покладено принцип визначення терміну амортизації у вигляді передбачуваного обсягу виробництва продукції, а не конкретного періоду часового загального обсягу виробництва продукції.

Відмінність методу зменшуваного залишку від лінійного метод полягає в тому, що при розрахунку річної суми амортизації замість первісної вартості кожного разу береться залишкова вартість активу на початок розрахункового періоду, яка множиться на постійний множник, так звану норму амортизації  $k$ , яка виражена в частках або у відсотках залишкової вартості.

Нематеріальні активи відіграють важливу роль, так як вони можуть змінювати позиції компаній на ринку. Існує кілька методів оцінки нематеріальних активів таких як розрахунок вартості гіпотетичного рояліті, дисконтування (капіталізація) в доходах (копійчану потоках), дисконтування (капіталізація) економії витрат, але який метод амортизації і метод оцінки обрати це залежить від кожної компанії.

#### **ЛІТЕРАТУРА**

1. Аксьонов А.П. Розрахунок ціни ліцензії: Методичні вказівки до практичних занять з курсу «Управління нематеріальними активами».
2. Корпоративний фінансовий менеджмент : веб-сайт. URL: [https://stud.com.ua/13424/finans/otsinka\\_nematerialnih\\_aktiviv](https://stud.com.ua/13424/finans/otsinka_nematerialnih_aktiviv)
3. Модільяні Ф., Міллер М. Скільки коштує фірма? теорема ММ

**Олексій Суханов,**  
студент 5 курсу  
гуманітарно-економічного факультету  
Наук. керівник: **І. С. Ладунка,**  
к. екон. н., доцент (БДПУ)

#### **ПОКРАЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ ПІДПРИЄМСТВА**

Для покращення економічної складової підприємства необхідно постійно виявляти проблеми, які існують і виникають в процесі діяльності даного підприємства, контролювати увесь спектр можливих реальних загроз, які можуть з'являтися в процесі фінансово-господарської діяльності підприємства. Особливо це актуально в нашій країні в умовах економічної дестабілізації, що може спричиняти різні економічні ризики і доводити підприємство до межі банкрутства. Своєчасний і ефективний управлінський процес дозволяє постійно корегувати і відслідковувати можливі економічні ризики, які можуть спричиняти погіршення фінансово-господарської діяльності фірми. В процесі діяльності потрібно постійно відслідковувати також діяльність конкурентів і прораховувати можливі наслідки, які можуть виникати із-за діяльності конкурентів, а також контролювати стан ринку збуту послуг і товарів.

Велику увагу керівництву підприємства потрібно приділяти постійному контролю змін у нормативно-правовій базі, своєчасно реагувати на ці зміни і вживати відповідні заходи в процесі діяльності. Постійно